

Київський університет імені Бориса Грінченка
Факультет педагогічної освіти
Кафедра початкової освіти

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Проректор науково-методичної
та навчальної роботи

Олексій ЖИЛЬЦОВ

« 09 » 09 2022 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

«Лідерство служіння»

для студентів

спеціальності 013 Початкова освіта
освітнього рівня першого (бакалаврського)
освітньої програми 013.00.01 «Початкова освіта» (скорочена програма підготовки)

КИЇВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ БОРИСА ГРІНЧЕНКА
Ідентифікаційний код 02138-0
Начальник відділу
моніторингу якості освіти
Програма № 0148/22
Жильцов
(підпис) (прізвище, ім'я)
«   » 2022

Київ–2022

Розробники:

Сухопара Ірина Геннадіївна, кандидат педагогічних наук, старший викладач кафедри початкової освіти Факультету педагогічної освіти Київського університету імені Бориса Грінченка

Викладачі:

Сухопара Ірина Геннадіївна, кандидат педагогічних наук, старший викладач кафедри початкової освіти Факультету педагогічної освіти Київського університету імені Бориса Грінченка

Робочу програму розглянуто і затверджено на засіданні кафедри початкової освіти
Протокол № 6 від 31 серпня 2022 року

Завідувач кафедри початкової освіти Геннадій БОНДАРЕНКО

Робочу програму погоджено з гарантом освітньо-професійної програми 013.00.01
«Початкова освіта»

« 31 » 08 2022 р.

Гарант освітньо-професійної програми 013.00.01 «Початкова освіта»

 Геннадій БОНДАРЕНКО

Робочу програму перевірено

« 01 » 09 2022 р.

Заступник декана Факультету педагогічної освіти Леся КУЗЕМКО

Пролонговано:

на 20__ /20__ н.р. _____ (_____), «__» _____ 20__ р. Протокол № __
(підпис) (ПІБ)

на 20__ /20__ н.р. _____ (_____), «__» _____ 20__ р. Протокол № __
(підпис) (ПІБ)

на 20__ /20__ н.р. _____ (_____), «__» _____ 20__ р. Протокол № __
(підпис) (ПІБ)

на 20__ /20__ н.р. _____ (_____), «__» _____ 20__ р. Протокол № __
(підпис) (ПІБ)

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Характеристика дисципліни за формами навчання	
	денна	заочна
<i>«Лідерство служіння»</i>		
<i>Вид дисципліни</i>	<i>обов'язкова</i>	
<i>Мова викладання, навчання та оцінювання</i>	<i>українська</i>	
<i>Загальний обсяг кредитів / годин</i>	<i>1 / 30</i>	
<i>Курс</i>	<i>1</i>	<i>1</i>
<i>Семестр</i>	<i>1</i>	<i>1</i>
<i>Кількість змістових модулів із розподілом:</i>	<i>1</i>	
<i>Обсяг кредитів</i>	<i>1</i>	<i>1</i>
<i>Обсяг годин, в тому числі:</i>	<i>30</i>	<i>30</i>
<i>Аудиторні</i>	<i>14</i>	<i>4</i>
<i>Модульний контроль</i>	<i>2</i>	<i>-</i>
<i>Семестровий контроль</i>	<i>-</i>	<i>-</i>
<i>Самостійна робота</i>	<i>14</i>	<i>26</i>
<i>Форма семестрового контролю</i>	<i>залік</i>	<i>залік</i>

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Мета навчальної дисципліни – ознайомлення з філософією лідерства служіння, сприяння лідерському становленню здобувачів освіти, розвитку культури лідерства-служіння.

Завдання вивчення навчальної дисципліни:

ознайомити здобувачів освіти з корпоративною культурою, цінностями Університету, його ролі у розвитку лідерства;
сприяти розумінню важливості філософії лідерства служіння;
ознайомити студентів із теоріями лідерства, типами лідерів, їх ознаками;
створювати й закріплювати позитивний досвід лідерської поведінки та взаємодії у команді;
ознайомити з раціональними формами та методами організації діяльності лідера, попередження і вирішення конфліктів;
сприяти саморозвитку та самовдосконаленню студентів.

Навчальна дисципліна «Лідерство служіння» спрямована на формування у здобувачів вищої освіти за першим (бакалаврським) рівнем відповідно до Освітньо-професійної програми 013.00.01 Початкова освіта (скорочена програма підготовки) зі спеціальності 013 Початкова освіта таких компетентностей.

Загальні компетентності:

ЗК-1. Здатність реалізовувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні;

ЗК-2. Здатність зберігати і примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухомої активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя;

ЗК-3. Здатність оцінювати та забезпечувати якість виконуваних робіт;

ЗК-4. Здатність працювати в команді;

ЗК-5. Здатність виявляти, ставити та вирішувати проблеми;

ЗК-7. Здатність діяти соціально відповідально і свідомо;

ЗК-8. Здатність діяти на основі етичних міркувань (мотивів).

Спеціальні (фахові) компетентності:

СК-4. Здатність управляти власними емоційними станами, налагоджувати конструктивну і партнерську взаємодію з учасниками освітнього процесу, формувати мотивацію здобувачів початкової освіти до навчання та організовувати їхню пізнавальну діяльність.

3. Результати навчання за дисципліною

Відповідно до Освітньо-професійної програми 013.00.01 Початкова освіта за першим (бакалаврським) рівнем вищої освіти зі спеціальності 013 Початкова освіта (скорочена програма підготовки) дисципліна «Лідерство служіння» забезпечує оволодіння такими результатами навчання:

ПР-01. Організовувати монологічну, діалогічну та полілогічну форми спілкування з молодшими школярами, іншими учасниками освітнього процесу, представниками громади, поважаючи права людини та суспільні цінності; формувати судження, що враховують соціальні, наукові та етичні аспекти;

ПР-02. Управляти складною професійною діяльністю та проектами в умовах початкової школи, виробляти та ухвалювати рішення в непередбачуваних робочих та навчальних контекстах;

ПР-16. Використовувати основні техніки спілкування з дорослими людьми, різні форми та засоби комунікації з батьками, колегами, іншими фахівцями з метою

підтримки здобувачів у освітньому процесі початкової школи, керувати педагогічним і професійним розвитком осіб та груп.

Окрім того, навчальна дисципліна передбачає оволодіння такими результатами навчання:

демонструвати розуміння корпоративної культури, філософії лідерства служіння Київського університету імені Бориса Грінченка;

знати теорії лідерства, типи лідерів, їх ознаки;

вміти виявляти лідерську поведінку та командну взаємодію, досягати результат в умовах обмеженого часу, виявляючи оригінальність, креативність, творчість;

володіти раціональними формами та методами організації діяльності лідера, попередження та вирішення конфлікту.

Набуття практичних навичок здійснюється за допомогою проведення практичних занять (тренінгів) із поділом студентів на підгрупи в кількості 10-15 чоловік.

4. Структура навчальної дисципліни

Тематичний план для денної форми навчання

Назва змістових модулів, тем	Розподіл годин між видами робіт						
	Аудиторна						Самостійна
	Усього	Лекції	Семінари	Практичні	Лабораторні	Індивідуальні	
«Лідерство служіння»							
Тема 1. Лідерство служіння в житті Університету	4			2			2
Тема 2. Лідери, їх типи та ознаки	4			2			2
Тема 3. Роль лідера у команді, командна взаємодія	4			2			2
Тема 4. Лідер як харизматична особистість	4			2			2
Тема 5. Конфлікти, їх попередження та вирішення з позицій лідера	4			2			2
Тема 6. Тайм-менеджмент для становлення лідера	4			2			2
Тема 7. Представлення проєктів	4			2			2
Модульний контроль	2						
Разом	30			14	-		14

Тематичний план для заочної форми навчання

Назва змістових модулів, тем	Розподіл годин між видами робіт						Самостійна
	Аудиторна						
	Усього	Лекції	Семінари	Практичні	Лабораторні	Індивідуальні	
«Лідерство служіння»							
Тема 1. Лідерство служіння в житті Університету	4			2			2
Тема 2. Лідери, їх типи та ознаки	4			2			2
Тема 3. Роль лідера у команді, командна взаємодія	4						4
Тема 4. Лідер як харизматична особистість	4						4
Тема 5. Конфлікти, їх попередження та вирішення з позицій лідера	4						4
Тема 6. Тайм-менеджмент для становлення лідера	4						4
Тема 7. Представлення проєктів	6						6
Разом	30			4	-		26

5. Програма навчальної дисципліни**«Лідерство служіння»**

Тема 1. Лідерство служіння в Київському університеті імені Бориса Грінченка
Корпоративна культура Університету Грінченка. Місія, візія, цінності Київського університету імені Бориса Грінченка. Філософія лідерства служіння в Університеті. Служіння як основний вид діяльності лідера. Лідерство. Відмінності лідерства від менеджменту. Теорії лідерства.

Основні поняття теми: корпоративна культура Київського університету імені Бориса Грінченка, лідерство, менеджмент, лідерство служіння.

Рекомендовані джерела:

Основні: 2, 3, 4, 6, 7

Додаткові: 1, 2, 3, 5, 6, 7

Тема 2. Лідери, їх типи та ознаки

Лідер, його ознаки. Організаторські здібності. Особистісні якості. Типи лідерів. Діагностування власних лідерських якостей.

Основні поняття теми: лідер, ознаки, типи.

Рекомендовані джерела:

Основні: 2, 3, 4, 6, 7

Додаткові: 1, 2, 3, 5, 6, 7

Тема 3. Роль лідера у команді, командна взаємодія

Команда, її ознаки, символи. Переваги командної роботи. Шляхи створення команди. Командна взаємодія. Роль лідера у команді.

Основні поняття теми: команда, командна взаємодія, створення команди.

Рекомендовані джерела:

Основні: 1, 2, 3, 4, 6, 7

Додаткові: 1, 2, 3, 5, 7

Тема 4. Лідер як харизматична особистість

Харизма. Харизматичні характеристики лідера: енергійність, поважна, впливова зовнішність, привабливість, незалежність характеру, ораторські здібності, адекватне сприйняття похвал, упевнена манера триматися в різних ситуаціях, гідні та впевнені манери поведінки. Ораторське мистецтво у розвитку лідерських якостей (виступ).

Основні поняття теми: харизма, ораторське мистецтво, виступ.

Рекомендовані джерела:

Основні: 1, 2, 3, 4, 6, 7

Додаткові: 1, 2, 3, 5, 6, 7

Тема 5. Конфлікти, їх попередження та вирішення з позицій лідера

Конфлікт, його причини та види. Способи поведінки у конфлікті. Технологія вирішення конфлікту. Позиція лідера в конфлікті.

Основні поняття теми: конфлікт, співпраця, компроміс, поступка, уникнення, суперництво, технологія вирішення конфлікту.

Рекомендовані джерела:

Основні: 2, 3, 4, 5, 6, 7

Додаткові: 1, 2, 3, 5, 6, 7

Тема 6. Тайм-менеджмент для становлення лідера

Тайм-менеджмент про вміння організації себе і планування свого часу. Визначення цілей лідером. Причини витрати часу. Правила планування часу.

Основні поняття теми: тайм-менеджмент, правила планування часу.

Рекомендовані джерела:

Основні: 2, 3, 4, 6, 7

Додаткові: 1, 2, 3, 4, 5, 7

Тема 7. Представлення проектів

Соціальний проект студентів, спрямованість на подолання певних проблем

громади власними силами. Захист групових проектів студентів.

Основні поняття теми: соціальний проект.

Рекомендовані джерела:

Основні: 6, 7

Додаткові: 1, 3, 4, 5, 7

6. Контроль навчальних досягнень

6.1. Система оцінювання навчальних досягнень студентів

Види діяльності студента	Максимальна кількість балів за одиницю	Модуль 1	
		Кількість одиниць	Максимальна кількість балів
Відвідування практичних занять	1	7	7
Робота на практичному занятті	10	7	70
Виконання завдань для самостійної роботи	5	6	30
Виконання модульної роботи	25	1	25
Разом		21	132
Максимальна кількість балів 132			
Розрахунок коефіцієнта 1.32			

6.2. Завдання для самостійної роботи та критерії її оцінювання

№ з / п	Завдання для самостійної роботи	Кількість годин	Кількість балів
1	Підготувати груповий соціальний проект, спрямований на подолання певних проблем спільноти, громади, соціальної групи власними силами.	14	30
Разом		14	30

Самостійна робота оцінюється за такими критеріями:

проект спрямований на вирішення певної конкретної актуальної проблеми спільноти, соціальної групи, громади (групи, Факультету, Університету, мешканців району, міста, військових, постраждалих від воєнних дій, внутрішньо переміщених осіб тощо) – 10 балів,

проект виконано групою студентів – 5 балів,

проект має назву, мету, завдання – 3 бали,
представлені конкретні практичні результати досягнення мети проекту – 10 балів,
зазначені перспективні напрями діяльності після реалізації проекту – 2 бали.

6.3. Форми проведення модульного контролю та критерії оцінювання

Модульний контроль здійснюється у формі модульної контрольної роботи, яка складається з 25 тестових завдань теоретичного і практичного характеру. Кожна правильна відповідь оцінюється в 1 бал і виконується в комп'ютерному форматі.

Підсумкова кількість балів (max – 25)	Критерії оцінювання
23 - 25	відмінний рівень знань у межах обов'язкового матеріалу з можливими незначними недоліками
20 - 22	високий рівень знань у межах обов'язкового матеріалу без грубих помилок
18 - 19	достатній рівень знань з незначною кількістю помилок
16 - 17	посередній рівень знань із значною кількістю недоліків
12 - 15	мінімально можливий допустимий рівень знань
0 - 12	низький рівень знань, необхідне доопрацювання навчального матеріалу

6.4. Форми проведення семестрового контролю та критерії оцінювання

Семестрове оцінювання здійснюється у формі заліку з дисципліни «Лідерство служіння». Залік виставляється на підставі набраних балів за роботу на практичних заняттях (тренінгах) та виконання завдань до них в ЕНК; виконану самостійну роботу (соціальний проєкт); модульну контрольну роботу. Загальна кількість балів оголошується на останньому занятті. Накопичені бали студент може відслідковувати в Журналі оцінок.

6.5. Орієнтовний перелік питань для семестрового контролю

Філософія лідерства служіння в Університеті.

Лідер, його ознаки.

Команда, її ознаки, шляхи створення.

Харизматичні характеристики лідера.

Конфлікт, його причини та способи поведінки в конфлікті.

Технологія вирішення конфлікту.

Тайм-менеджмент про вміння організації себе і планування свого часу.

6.6. Шкала відповідності оцінок

Рейтингова оцінка	Оцінка за 100-бальною шкалою	Значення оцінки
A	90-100 балів	Відмінно – відмінний рівень знань (умінь) у межах обов'язкового матеріалу з, можливими, незначними недоліками
B	82-89 балів	Дуже добре – достатньо високий рівень знань (умінь) у межах обов'язкового матеріалу без суттєвих (грубих) помилок
C	75-81 балів	Добре – в цілому добрий рівень знань (умінь) з незначною кількістю помилок
D	69-74 балів	Задовільно – посередній рівень знань (умінь) зі значною кількістю недоліків, достатній для подальшого навчання або професійної діяльності
E	60-68 балів	Достатньо – мінімально можливий допустимий рівень знань (умінь)
FX	35-59 балів	Незадовільно з можливістю повторного складання – незадовільний рівень знань, з можливістю повторного перекладання за умови належного самостійного доопрацювання
F	1-34 балів	Незадовільно з обов'язковим повторним вивченням курсу – досить низький рівень знань (умінь), що вимагає повторного вивчення дисципліни

7. Навчально-методична картка дисципліни «Лідерство служіння»

«Лідерство-служіння»

Разом: 30 год., практичні заняття – 14 год., самостійна робота – 14 год., модульний контроль – 2 год.

Назва модуля	«Лідерство-служіння»						
Теми практичних занять (відвідування, робота під час заняття 7+70=77 балів)	Лідерство служіння в житті Університету	Лідери, їх типи та ознаки	Роль лідера у команді, командна	Лідер як харизматична особистість	Конфлікти, їх попередження та вирішення з позицій лідера	Тайм-менеджмент для становлення	Представлення проєктів
Самостійна робота (30 балів)	(завдання-проєкт) 30 балів						
Види поточного контролю (25 балів)	Модульна контрольна робота 25 балів						
Разом	132 бали						

8. Рекомендовані джерела

Основні

1. Гандапас Р. Харизма лідера. Феномен харизми від А до Я. Моноліт-Bizz. 2018. 296 с.
2. Кові С. 7 звичок надзвичайно ефективних людей / Стівен Р. Кові. Альпіна Паблішер Україна, 2019. 396 с.
3. Максвелл Дж. Розвись лідера у собі / Пер. з англ. Гербіш Н.. – К. : Брайт Букс, 2017. 184 с.
4. Максвелл Дж. 21 беззаперечний закон лідерства / Пер. з англ. Фролов Т. К. : Клуб сімейного дозвілля, 2017. 320 с.
5. Фергюсон Р., Коулман П. Результативний конфлікт. Незгода – це сила, що працює на вас / Перекл. з англ. Софієнко І. К. : Наш Формат. 2016. 320 с.
6. Сходинки до зростання. Практикум до навч. посіб. «Я – студент» / Огнев'юк В.О., Жильцов Б.О., Морзе Н.В. та ін. ; за заг. ред. Огнев'юка В.О. – К. : Київ. ун-т імені Б. Грінченка, 2018. 84 с.
http://elibrary.kubg.edu.ua/id/eprint/3852/1/V_O_%20Ogneviuk%20O_B_%20Zhylyts%20ov_S_O_Karaman_KUBG.pdf
7. Я – студент : навч. посіб. / [Огнев'юк В. О., Жильцов О. Б., Караман С. О. та ін.; за заг. ред. Огнев'юка В. О.] К. : Київ. ун-т ім. Б. Грінченка, 2020. 212 с. URL: https://elibrary.kubg.edu.ua/id/eprint/31834/7/%D0%AF%20-%20%D1%81%D1%82%D1%83%D0%B4%D0%B5%D0%BD%D1%82%202020_22-10-2020.pdf

Додаткові

1. Гоулмен Д. Емоційний інтелект / Пер. з англ. Гумецька Л.-С. К. : Vivat. 2020. 512 с.
2. Еріксон А. Шлях до вершини. Наукові поради про те, як досягнути професіоналізму / Пер. з англ. Кошманенко Н. К. : Наш формат, 2018.
3. Манн Дж. Д., Вебб Бр. Приціл. Як приймати кращі рішення, коли весь світ проти тебе / Пер. з англ. Бойченко О., Грицаєнко С. К.: Yakaboo Publishing, 2018. 284 с.
4. Рос. Д. Не читайте цю книжку. Тайм-менеджмент для творчих людей. К. : Артбук. 2021. 160 с.
5. Ремо Дж. К. Сьоме чуття. Влада, багатство і виживання в епоху мереж / Пер. з англ. Свято Р. К.: Yakaboo Publishing, 2018. 384 с.
6. Стотхарт К. Як знайти спільну мову. Впевненість і харизма у спілкуванні з особистостями різного типу / Перекл. з англ. Ладохіна Р. К. : КМ-БУКС, 2022.
7. Танненбаум Р., Воррен Г. Шмідт. Як обрати стиль лідерства. / Роберт Танненбаум Р., Воррен Г. Шмідт. К. : Книголав. 2017. 72 с.

9. Додаткові ресурси

1. Київський університет імені Бориса Грінченка. URL: <https://kubg.edu.ua/>

2. Лідерствослужіння (електронний навчальний курс, автор І. Сухопара). URL: <https://elearning.kubg.edu.ua/course/view.php?id=18213>
3. Педагогічний інститут / Факультет педагогічної освіти. URL: <https://pi.kubg.edu.ua/>
4. Цифровий кампус Київського університету імені Бориса Грінченка. URL: <https://digital.kubg.edu.ua/>